

Wybawco 27. 01. 95r

Lublin 5 XII 1994 r

6

L.dz - 20 - 119/94

R a d a M i a s t a
Janów Lubelski

Związek Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych Okręgu Lubelskiego działający na terenach województw : Lubelskie, Chełmskie, Tarnobrzesckie i Zamojskie , zwraca się do Wysokiej Rady Miasta Janowa Lubelskiego z wnioskiem i prośbą o nazwanie jednej z ulic miasta Janowa Lubelskiego imieniem kapitana Narodowych Sił Zbrojnych Wincentego Sowy ps. " Vis " tamtejszego rodaka.

Uzasadnienie .

W dniu 20 listopada b.r minęła 50 -to rocznica Jego śmierci. Został on bowiem w murach Zamku Lubelskiego rozstrzelany tegoż dnia o godzinie 16 - ej. Tego samego dnia rozstrzelano dziewiętnastu innych żołnierzy Polski Walczącej. Miejsce ich pochówku nie jest do dziś dokładnie znane. Kapitan " Vis " przeszedł na Zamku okrutne śledztwo, był straszliwie torturowany. Wiedział wiele jako dowódca janowskiego oddziału Narodowych Sił Zbrojnych. Znał setki żołnierzy z zakonspirowanych placówek, dziesiątki rodzin i osób stanowiących oparcie dla zbrojnego podziemia. Milczał. Nie wydał nikogo.

A oto Jego życiorys.

Wincenty Sowa urodził się 5 kwietnia 1914 roku w Janowie Lubelskim. Mieszkał w rodzinnym gospodarstwie w ówczesnej wsi Ruda - obecnie dzielnica Janowa Lubelskiego. Po ukończeniu gimnazjum w latach 1935 - 1936 odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych w Tomaszowie Lubelskim. Wyszedł z wojska w stopniu podporucznika rezerwy. Wincenty Sowa ps. "Vis" działał w konspiracji już od początku roku 1940. Nie wiemy dokładnie jaką pełnił funkcję w latach 1940 - 42. Wiemy natomiast, że od początku roku 1943 uczestniczył w odprawach oficerów Komendy Okręgu NSZ Lublin. W tym czasie używa już dwóch pseudonimów " Orzechowski " i " Vis ".

Na początku 1943 roku " Vis " tworzy oddział partyzancki NSZ, którego pierwszymi ochotnikami byli uczniowie janowskiego gimnazjum. Początkowo oddział liczył 36 żołnierzy, który z czasem powiększał swój stan.

Głównym zadaniem oddziału "Visa" było szkolenie podoficerów i podchorążych. Ponadto oddział ten chronił stacjonującą w Lasach Janowskich leśną szkołę podoficerską i podchorążych przy oddziale AK por. Bolesława Ostrowskiego ps. "Lanca".

Od lipca 1943 roku oddział "Visa" wszedł w skład 1-go pułku Legii Nadwiślańskiej Ziemi Lubelskiej Narodowych Sił Zbrojnych dowodzonego przez mjr. Zub-Zdanowicza ps. "Ząb" - oficera z grupy "Cichociemnych" zrzuconego do Kraju w połowie września 1942 roku w ramach operacji "Smolpox".

Z bardziej znaczących akcji oddziału "Visa" należy wymienić akcje z 1943 roku: a/ osłona oddziałów AK podczas opanowywania Janowa Lub. 7-8.IX /oddziały "Żegoty" - kpt. T. Sztunberg-Rychtera, "Podkowy" por. T. Kuncewicza, "Norberta" por. J. Turowskiego, "Doliny" por. A. Piotrowskiego b/ walką z karną ekspedycją niemiecką na ~~karku~~ trasie Borów - Gościeradów w t.zw. Szezeckich Dołach.

Po wejściu wojsk sowieckich na tereny janowskie "Vis" rozwiązał oddział i zamieszkał w Lublinie przy ul. Lubartowskiej 31, gdzie został aresztowany przez lubelskie UB 5 września 1944 r., a sądzony był 9 listopada tegoż roku. Załączoną przy niniejszym wniosku kserokopię wyroku sądowego i protokołu egzekucji obrazują jak nowa "władza ludowa" wynagradzała Polaków którzy swoje życie poświęcili walce z okupantem niemieckim.

Sądzimy, że najwyższy czus ażeby ślad po takich Polakach jak kpt. Sowa "Vis" synach Ziemi Janowskiej pozostał wśród mieszkańców tego miasta w postaci nazwy ulicy Jego imienia.

z poważaniem

PREZES
dr Ludwik Meresta